

Zpravodaj pěstitelů lilií SZO ČZS MARTAGON

1

2016

Fotosoutěž 2015 – vítězný snímek Dušana Pangráce st.
Otakárek ovocný na OT-hybridu „Julie Fowlis“

LILIÁŘ

LETNÍ VÝSTAVA KVĚTIN V LYSÉ NAD LABEM 2015

V poradním stánku – zleva př. Petr Šrůtka, Jiří Kovář

Bára Lichnovská ve floristické soutěži

Liliář – informativní zpravodaj pěstitelů lilií Specializované základní organizace Českého zahrádkářského svazu MARTAGON Praha – číslo 1/2016 (pořadové č. 198) – vydáno v březnu roku 2016, ročník 50, v současnosti vychází 4x ročně. Příspěvky k otištění zasílejte redaktorovi zpravodaje Jiřímu Kovářovi.

SZO ČZS MARTAGON řídí výbor, který je osmičlenný a pracuje ve složení:

Předseda: Vratislav Novák, Hrdinova 275, 196 00 Praha 9 – Čakovice,
(mobil 605 291 261, e-mail: vr.novak@martagon.cz).

Členové výboru: Jindra Halašová, (e-mail: jihalasova@seznam.cz), Jiří Hloušek, (e-mail: hlojir@centrum.cz), Jiří Kovář, Na Vyhlídce 624, 387 01 Volyně (e-mail: kovar.lilie@seznam.cz), Pavel Petrlík, (e-mail: petrlikpavel205@seznam.cz), Božena Reisová, (e-mail: reisova@seznam.cz), RNDr. Tomáš Sehnoutka, (e-mail: tomas@sehnoutkovi.cz), Ing. Jiří Svoboda, Ph.D., (e-mail: jiri.svo@vurv.cz).

Internetové stránky www.martagon.cz připravuje: Ing. Václav Vinčálek,
(e-mail: martagon@martagon.cz).

Revizní komise: Ing. Věra Ječná, Mgr. Jana Mašková, Mgr. Věra Semeráková.
Za obsahovou a věcnou správnost příspěvků odpovídají autoři.

Slovo úvodem...

Jiří Kovář

Vážení přátelé,

dostáváte do rukou první letošní číslo zpravodaje Liliář, které vychází v roce 50. výročí ustavení naší organizace MARTAGON. O tomto výročí bychom se chtěli podrobněji zmínit v Liliáři č. 3/2016, který vyjde na podzim a bude v historickém pořadí 200. jubilejním číslem. Při této příležitosti vyzývám naše pamětníky, aby zavzpomínali a do Liliáře napsali nějakou zajímavost z dávného chodu naší organizace.

Úvodem mi ještě dovolu, abych Vás z pozice dlouholetého redaktora Liliáře pozdravil a popřál Vám, aby rok 2016 krásný byl a všechny sny každému vyplnil, jinými slovy srdečně přeji všem hodně zdraví, štěstí, pohodu a samozřejmě mnoho radosti z krásných květů v nadcházející liliářské sezoně.

Dnešní výtisk Liliáře je předzvěstí určitých úprav a změn, které rezultovaly z minulého jednání výboru, kde byla projednávána potřeba snížení nákladů při dalším vydávání našeho zpravodaje.

Podle zadaných konkurzních podmínek výbor porovnal ceny nabídek z různých tiskáren a vybral nejlevnější tiskárnu, které bude svěřen tisk dalších Liliářů, a to prostřednictvím členky MARTAGONU ing. Evy Svobodové. V tomto kontextu dále výbor stanovil rozsah každého dalšího jednotlivého čísla na 20 stránek textu a barevný přebal s fotografiemi. Fakticky půjde o redukci

obsahu v porovnání s předchozími zpravodaji. Ačkoli by se mohlo zdát, že takovýto podnět vzešel přímo od redaktora, vždyť mu ubude práce, podotýkám, že tomu tak není a žádné takovéto změny jsem neinicioval.

V praxi by to mělo vypadat tak, že zpracuji kompletní obsah (náplň) Liliáře, předám ho ing. Svobodové, která jej v součinnosti s tiskárenským grafikem přichystá do tisku. Podle slibů, které byly v tomto smyslu ing. Svobodovou našemu výboru dány, poskládá grafik dodané obrázky už sám dle nástinu a potřeb redaktora Liliáře do konečné podoby. Po vytištění zpravodajů bude pro nás všechny následovat naprostá novinka. Zpravodaj Liliář bude distribuovat přímo tiskárna, nikoliv redaktor, jak tomu bylo vždy v minulosti. Všechny tyto tiskárenské operace jsou zahrnuty v ceně. Výtisky navíc, které zbudou po distribuci, pošle tiskárna v balíku redaktorovi Liliáře, jenž se o ně podělí s předsedou MARTAGONU. Tyto výtisky navíc budou v rezervě pro dodatečné zasílání novým členům, kteří se k nám do organizace přihlásí později.

Takže uvidíme, zda a jak se tato opatření v dalším období osvědčí, jaká bude kvalita tisku, jaké úspory a klady to našim členům přinese k jejich lepší spokojenosti?

Aby změny, o kterých zde píšu, byly transparentní pro téměř 200 členů, což by, logicky vzato, tak mělo být, aby všichni členové byli informováni, pokusím se nejdříve osvětlit dosavadní strukturu systému vydávání Liliáře. Přípravu a hlavně náplň každého čísla jsem prováděl s pomocí předsedy a dalších členů, kteří momentálně na daném výtisku participovali. Tisk byl mnou zajišťován v tiskárnách v jižních Čechách, tzn. v tiskárnách blízkých mému bydlišti z důvodu případných a rychlých operativních změn. Pro mne to konkrétně znamenalo vybrat a v počítači upravit aktuální příspěvky (články), poskládat obrázkovou přílohu, vše kooperativně dojednat v tiskárně a pak přivést domů balíky s vytištěnými Liliáři. Potom bylo nutno opatřit adresními štítky obálky, orazítkovat je a vložit do nich jednotlivé výtisky, vše odnést na poštu a odeslat našim členům. Tak tomu bylo po dobu 10 let od roku 2006, odkdy jsem začal dělat redaktora. Musím říci, že ačkoliv to nebyla jednoduchá práce, prováděl jsem ji rád. Dnešní číslo je pro mne číslem „kulatým“ – jubilejním, a to 40. v pořadí, které rediguji. Při této příležitosti musím poděkovat všem, kteří mi byli v minulosti jakkoli nápomocni. Za všechny bych rád jmenoval alespoň PhDr. Janu Vaňkovou z Rokycan, která je mnohaletou členkou MARTAGONU a jejíž pomoci si zvláště cením.

Pochopitelně není možno se stoprocentně zavděčit všem, ale mou prioritou vždy bylo připravit a rozeslat Liliář včas před členskými schůzemi nebo výstavami. Jsem rád, že se to vždy podařilo a nikdy ke zmeškání za těch 10 let nedošlo. Neméně významnou snahu jsem měl při přípravě nějakého zajímavého čtení zpestřeného ilustračními obrázky. Jak se vše dařilo, či nedařilo, si už jistě zhodnotí každý sám. Kdo máte tu možnost, přečtěte si o mém původním smýšlení ohledně redaktorování z doby, kdy jsem začínal,

a které jsem prezentoval v Liliáři č. 2/2006 na straně 25, případně v Liliáři č. 3/2007 na straně 13.

V naší organizaci se vždy tradovalo, že Liliář byl po celou dobu své existence důležitým pojítkem mezi členy, kteří jsou rozptýleni po celé republice a v zahraničí. V řadách redaktorů se v historii vystřídala řada obětavých členů a přispěvatelů odborných příspěvků, jimž patří nemalé uznání. S velmi příznivým ohlasem se setkalo vydání minulého Liliáře (č. 4/2015) věnované tematicky martagonům.

Závěrem svého úvodního slova přeji našemu Liliáři, aby neztratil nic ze své významnosti a vždy přinášel všem jen radost a zajímavé čtení.

Se srdečným liliářským pozdravem zdraví všechny čtenáře Liliáře

Jiří Kovář, redaktor

Pozvánka na jarní členskou schůzi MARTAGONU

Vážení přátelé, srdečně zveme naše členy a ostatní přátele na jarní členskou schůzi. Před dvěma lety jsme při jarní schůzi měli odbornou přednášku o růžích, před rokem to bylo povídání o jiřinkách. To letošní jaro bychom rádi více věnovali květinám nám nejbližším, a tak se můžeme těšit, že společně podiskutujeme o lilích na nadcházející jarní schůzi, která se koná **v sobotu dne 19.3.2016 v 9 hodin.**

Místo konání: Krajinova posluchárna, 2. patro Přírodovědecké fakulty UK, Benátská ulice č. 2, Praha 2, vchod do budovy je z Benátské ulice hned za skleníky botanické zahrady.

Doprava: metrem trasy B, stanice Karlovo náměstí, východ z metra směr Moráň (nyní je výstup označen Vyšehradská ulice), dále je to pěšky asi 5 minut směr Nusle, nebo je možno hned po výstupu z metra využít tramvají č. 18 nebo č. 24 do stanice Botanická zahrada – Na Slupi (je to jen jedna stanice jízdy).

Program:

1. Zahájení a úvodem spolkové záležitosti.
2. Hospodářská a finanční zpráva za r. 2015, revizní zpráva, plán rozpočtu na r. 2016.
3. Plán činnosti organizace MARTAGON na rok 2016.
4. Vyhodnocení výstavy Květy v Lysé nad Labem 2015.
5. Přestávka – během ní bude organizován výběr přebytečků pěstitelského materiálu od našich členů. Určitě se můžeme těšit na nějaká ta překvapení. Pro zájemce budou připraveny různé návody na pěstování a kopie zajímavých článků o lilích. Počítá se také s odběrem semenek lilí z naší klubové burzy.
6. Zajímavosti o lilích, rady a porady, promítání, praktické ukázky. Počítáme s vystřídáním několika řečníků.
7. Diskuze a závěr.

Po ukončení pokračuje naše setkání v odpoledních hodinách v restauraci V Podskali.

Vratislav Novák

Slovo matrikáře

Vážení přátelé,

rád bych Vám všem popřál v roce 2016 hlavně dobré zdraví a hodně radosti z Vašich lilií. Věřím, že v letošním roce nebude takové sucho jako loni.

Svůj členský příspěvek v loňském roce dobrovolně zvýšilo mnoho našich členů a dohromady tak přispěli navíc úctyhodnou částkou **13.610,- Kč**, takže průměrný příspěvek na jednoho člena dosáhl v loňském roce výše 199,- Kč! Navíc zaplatili MARTAGONU tyto přátelé:

- Jaroslav Mrowiec, Helena Stehlíková **480,- Kč**,
- Jan Dotzauer, Milada Fischerová, Anežka Jaroměřská, Radek Kabelka, Eva Kudrnáčová, Anežka Pfeiferová, Jana Vaňková **380,- Kč**,
- Jiří Flidr, Jindřich Mihalcsatin, Eva Svobodová, Marie Zachová **280,- Kč**,
- Věra Rýnová **250,- Kč**,
- Ján Zákopčaník **230,- Kč**,
- Vladimír Krňák, Dušan Pangrác st. **200,- Kč**,
- Emil Diblík, Henryk Kiedroň, Pavel Krejčí, Miroslav Masopust, Tomáš Sehnoutka, Jarmila Svitálková, Vladimír Zima **180,- Kč**,
- Anton Mego **155,- Kč**,
- Olga Kymlová, Antonín Kysela, Stanislav Šupita **130,- Kč**,
- Karel Utratil **120,- Kč**,
- Stanislav Dugovič, Marie Krejčířová, Milada Šulcová-Pulkrábková **100,- Kč**,
- Stanislav Barta, Josef Basík, Josef Belka, Miroslav Bláha, Václav Breburda, Jiří Černý, Jiří Dlouhý, Drahomíra Ebertová, Peter Heinereich, František Hejda, Petr Hošek, Josef Hrbek, Marcela Hůlková, Anna Huptychová, Miluše Churáčková, Anna Ilková, Svatopluk Janíček, Jan Klement, Roman Klíma, Petr Kolínský, Milan Komárek, Václav Krechter, Miroslav Krupička, Josef Kříž, Jitka Kuglerová, Zdeňka Malá, Libuše Málíková, Ludmila Martínková, Jana Mašková, Jan Morávek, Anna Mužíková, Pavel Nejedlo, Vratislav Novák, Barbora Nováková, Dušan Pangrác ml., Eva Pasáčková, Václav Poslední, Bohumil Puchner, Božena Reisová, Věra Semeráková, Karel Schejbal, Stanislava Skořepová, Marie Slavíková, Václav Srb, František Svoboda, Luboš Škoda, Petr Šrůtka, Květa Štěpánková, Miroslav Štverák, Anna Velebilová, Roman Veselý, Josef Vlasák, František Vopata, Josef Vorlíček, Věra Vorlíčková, Jakub Vrchota, Jiří Zelenka **80,- Kč**,
- Hana Červenková **60,- Kč**,
- Marcela Hyršlová, Jiřina Javůrková, Věra Ječná, Roman Mikoláš, Pavel Šustr, Zdeňka Votavová **50,- Kč**,
- Bohuslav Tmej **40,- Kč**,

- Irena Boubelíková, Jindřich Burkovič, Hana Čadská, Josef Čapek, Svatava Doubravová, Jiří Dudek, Josef Dufek, Jana Frýdlová, Liliana Hájková, Jindra Halašová, Jiří Hloušek, Alexandra Hloušková, Vladimír Kabát, Jitka Krivancová, Vojtěch Macháček, Pavla Pavlíčková, Jaroslava Peroutková, Jana Pošvecová, Zuzana Rabasová, Michal Rejzek, Vladislav Samek, Radomíra Skružná, Květa Stolaříková, Jiří Svoboda, Miroslav Štefan, Radek Štrosmajer, Marie Tichá, Miloslav Tlach, Jaroslav Toušek, Marie Voříšková **30,- Kč**,
 - Miloslav Kučera **20,- Kč**.
- Všem dárcům děkujeme!**

V loňském roce si podalo přihlášku do MARTAGONU **13 nových členů**. Jsou to přátelé **Drahomíra Ebertová, Pavel Frebort, Lenka Havlíčková, Radka Kadlecová, Emil Kassl, Milan Komárek, Pavel Koudelka, Miloš Krump, Hana Krylová, Vladimír Nedeliak, Stanislava Ťuková, Roman Veselý, Zdeněk Vyhnaň**. Rádi je mezi sebou vítáme!

Bohužel v loňském roce zemřeli př. **Roman Bubák, Jaroslav Karbusický, Roman Klíma, Vladimíra Pánková a Karel Vereš**. Čest jejich památce!

Na vlastní žádost se rozhodli ukončit svoje členství přátelé **Helena Adámková, Jana Černá, Hana Malá, Bohuslav Tmej a Alena Vostatková**. Do dnešního dne př. **Vladimír Kačer, Martina Koudelová a Jana Soukupová nezaplatili** členský příspěvek 120 Kč za rok 2015 ani po písemném upozornění, takže výbor MARTAGONU rozhodl v souladu se stanovami ČZS, z. s., ukončit jejich členství.

Na konci roku 2015 jsme po sečtení všech přihlášených a odešlých členů registrovali celkem 191 členů MARTAGONU. Pokud mezi svými známými máte přátele, kteří mají radost z květin a zájem o pěstování lilií, přiveďte je mezi nás. Přihlášky Vám rád zašlu nebo dám na příští schůzi. Jsou také na našem webu martagon.cz. **Členský příspěvek na r. 2016 zůstává 120 Kč a uvítáme jeho navýšení podle vašich možností. Děkujeme.**

Složenky zasíláme spolu s tímto číslem Liliáře jen těm, kteří ještě neplatili za r. 2016. Pro jistotu opakují č. našeho účtu u Fiobanky:

č. účtu: 2900714286 kód banky: 2010

„Slavná výročí“:

Blahopřejeme našim členům, kteří se v letošním roce dožívají významného životního jubilea, a přejeme jim hodně zdraví, štěstí a životního elánu do dalších let! A kterých přátel se to týká, si můžete přečíst na následující straně.

Naši jubilanti

Titul	Jméno	Příjmení	Rok nar.	Výročí 2016
Mgr.	Lenka	Marková	1966	50
Paní	Marcela	Hůlková	1961	55
Paní	Zdeňka	Malá	1961	55
Pan	Miroslav	Bláha	1956	60
Ing.	Jindřich	Burkovič	1956	60
Pan	Pavel	Petrlík	1956	60
RNDr.	Tomáš	Sehnoutka	1956	60
Ing.	Eva	Svobodová	1956	60
PhDr.	Jana	Vaňková	1956	60
Ing.	Libuše	Máliková, CSc.	1951	65
Pan	Václav	Poslední	1951	65
Pan	Bohumil	Puchner	1951	65
Ing.	Miroslav	Štverák	1951	65
Paní	Zdeňka	Votavová	1951	65
Pan	Jaroslav	Bláha	1946	70
Paní	Drahomíra	Jíranová	1946	70
Paní	Jitka	Kuglerová	1946	70
Pan	Jan	Morávek	1946	70
Paní	Anna	Mužiková	1946	70
Pan	František	Svoboda	1946	70
Paní	Marie	Tichá	1946	70
Paní	Jarmila	Tůmová	1946	70
Pan	Ivan	Chmelík	1941	75
Paní	Anna	Ilková	1941	75
Ing.	Karel	Schejbal	1941	75
Pan	Jiří	Dlouhý	1936	80
Pan	Vladimír	Pernica	1936	80
Paní	Hana	Rufferová	1936	80
RNDr.	Vladimír	Chaloupecký	1935	81
Pan	Dušan	Pangrác st.	1935	81
Paní	Jaroslava	Krajná	1933	83
Paní	Stanislava	Marková	1933	83
Pan	Juraj	Rybár	1933	83
Paní	Věra	Rýnová	1933	83
Paní	Božena	Němcová	1932	84
Pan	Karel	Utratil	1932	84
Pan	Miloslav	Carvan	1931	85
Pan	Blahoslav	Vajgent	1930	86
Pan	Josef	Filip	1929	87
Pan	Antonín	Wolf	1929	87
Pan	Josef	Fait	1928	88
Ing.	Marcela	Chmelová	1928	88
Paní	Ludmila	Pešková	1928	88
Ing.	Břetislav	Mičulka	1926	90
Paní	Růžena	Buchnerová	1925	91
Ing.	Jaroslav	Třešňák	1922	94
Pan	Václav	Tyle	1920	96

Sestavil a zapsal: Ing. Jiří Svoboda, Ph.D., mob. 774 988 906, e-mail: jiri.svo@vurv.cz

Z naší organizace

Vratislav Novák

Na výroční členské schůzi bylo předsedou oznámeno, že opět v letošním roce uspořádáme promítací den. Termín této akce je plánován na konec listopadu 2016, zřejmě na sobotu 26. 11. Vše bude upřesněno v Liliáři č. 3, kde bude pozvánka a program. Již nyní jsme začali pracovat na přípravě a domlouváme příspěvky i povídání spojené s projekcí.

Krátce z výroční lednové schůze

Schůze byla mimořádná v tom, že zde byla připravena nabídka lilií – martagonů, která zatím nikdy nebyla v tak velkém rozsahu organizována, co se týká martagonů. Sešla se úžasná nabídka mimořádných lilií za velice příznivé ceny. Přítel Václav Jošt dodal do aukce 15 odrůd martagonů v celkovém počtu 52 ks. Dále dodal i jiné lilie na prodej, a to ze skupin TA, OA a OT- hybridů, včetně daru pro organizaci v podobě balíku lilií ve prospěch MARTAGONU. Též přítel Pavel Nejedly přivezl bednu martagonů, které významně obohatily nabídku. Dovezl také OT-hybridy a „špeky“ jako *Lilium lankongense* nebo novinku 'Fusion'. Pro naše členy rozdával připravené jarní katalogy firmy Lukon Bulbs. Velké poděkování patří těmto dvěma pánům liliářům za jejich pomoc při uspořádání mimořádného prodeje martagonů.

Na výroční členské schůzi byla přečtena zpráva o činnosti organizace MARTAGON za rok 2015. Zprávu, která obsahovala bohatý celoroční program a výstavní činnost, včetně pěstování a šlechtění lilií, přednesl Vratislav Novák. Vydávání zpravodaje Liliář, tvorba vlastních webových stránek, to jsou ve velké krátkosti hlavní body obsáhlejší zprávy o činnosti MARTAGONU, která byla poté plénem jednomyslně přijata bez připomínek.

Předseda poděkoval našim členům, kteří se více či méně podíleli na úspěšném chodu organizace, za jejich práci ve prospěch našeho klubu. A nastínil možnosti pro další pokračování v naší činnosti, kdy vyzdvihl spolupráci a pomoc s podporou, které se nám dostává od Českého zahrádkářského svazu.

Krátké zprávy poté přednesli ostatní členové výboru. Redaktor Liliáře přítel Jiří Kovář informoval přítomné o současném stavu a dalších možnostech vydávání, aby nám Liliář zůstal neméně kvalitní jako doposud. Místopředseda MARTAGONU a matrikář přítel Jiří Svoboda seznámil přítomné se současným stavem členské základny. Naše hospodárka a pokladní paní Jindra Halašová podala předběžnou zprávu o stavu našich financí. Konečná verze a revizní zpráva bude přečtena a projednána na jarní březnové schůzi.

Vyhodnocení naší fotosoutěže za rok 2015

Zprávu o tom, kdo poslal své soutěžní fotografie, podal předseda V. Novák na výroční členské schůzi 16. 1. 2016, kde se též obrázky posuzovaly. Součástí hodnocení bylo také promítání snímků, které zaslal do dvou vyhlášených kategorií přítel Dušan Pangrác starší. Jeho fotky jsme už znali

nejen z výstavy v Čakovcích, ale i z přednášky o skalničkách, kterou před pár lety přítel Pangrác pro naše členy prezentoval a kdy jeho výklad většina přítomných pozorně a se zájmem sledovala. Nikoho nyní zřejmě nepřekvapilo jeho jasné prvenství v kategorii o nejkrásnější botanické lilie nebo i v kategorii snímků lilie a živočichové. Výběr některých jeho fotek přinášíme v tomto čísle Liliáře jako ukázkou krásy lilií ze zahrádky pana Dušana Pangráce. Za své prvenství v soutěži obdržel od předsedy kolekci lilií a lahvinku domácí sedmileté medoviny.

Pěkné obrázky nám posílá paní liliářka Milada Fischerová z Koloveče, její snímky jsme již před časem v Liliáři uvedli. Opět zde nechybí pejsek Punt'a, který si rád přivoní ke květu lilie a je na něm vidět, že je samá sranda.

Pár obrázků poslal také náš dlouholetý člen a podporovatel MARTAGONU přítel Josef Basík. Jednalo se o květy lilií s méně známým druhem zlatohlávka. Obrázky posílá téměř pravidelně přítel Jiří Zelenka, jeho martagon hybrid 'Port Wine' byl opravdu pěkný. Několik hezkých snímků poslal ještě přítel Josef Hrbek.

Děkujeme všem, kteří posílají na ukázkou své obrázky a někteří i obsáhlejší kolekce snímků pro prezentaci na webových stránkách MARTAGONU, kde vyrostla ohromná fotogalerie. A my jsme rádi, že máme z čeho vybírat.

Letní výstava květin v Lysé nad Labem v roce 2015

Jiří Kovář

Letní výstavy květin v Lysé n/L tradičně pořádá Český zahrádkářský svaz. Přípravou expozice roku 2015 byla pověřena Ing. Pavlína Švecová z ČZS, která jako architektka a garant výstavy zvládla svou práci profesionálním způsobem. Nás může těšit, že liliáři z organizace MARTAGON k tomu též přispěli mírou vrchovatou. Celou expozicí se ve dnech 9. až 12. července prolínalo motto „Svět za zrcadlem“, které jistě plnohodnotně vyhovuje současným návštěvníkům výstav, takže hned před vstupem do výstavního prostoru si mohli přečíst:

„Vážení návštěvníci,

vítejte v expozici Českého zahrádkářského svazu, kde Vás okouzlí stovky lilií, jirinek, růží, mečíků, fuchsii a pelargonií. Příjemně Vás naladí cimbálová muzika. Sdílejte své netradiční zahrádkářské selfie pořízené v jeskyni, na obláčku nebo v roli pitoreskní postavičky a vstoupíte tak snadno do světa fantazie za zrcadlem“.

Kolem tohoto nápisu „poletovali“ graficky zhotovení černí motýli, sklářské firmy vystavily umělecké sklo v ponurých barvách, aby vynikl kontrast tmavě laděného vestibulu oproti hlavní expozici s barevnými květinami, až do ní návštěvníci po pár krocích vstoupí.

Protože jsem věděl, že budu psát pro Liliář zprávu o této výstavě, požádal jsem Pavlínou o kratičké vyjádření:

„Výstavy se snažíme dělat pokaždé jiným zajímavým způsobem, abychom vtáhli návštěvníky, kterých bohužel ubývá, přímo do expozice. Chceme, aby výstavu po chvíli jenom neprolétli, ale aby se u kytěk a selfiček zastavili a na výstavě se zdrželi delší dobu. Protože přichází také celé rodiny s dětmi, připravila jsem tři fotopointy, a jak vidíte, jsou dost využívány, takže se snadno všichni mohou vyfotit u víly s hejkalem nebo v jeskyni s královským trůnem, či dokonce v nadýchaných nebeských obláčkách...“

Po několika letech jsem se opět této výstavy zúčastnil jako vystavovatel lilí a společně s přítelem Šrůtkou jsme měli první dva dny (čtvrtek, pátek) v poradním stánku službu k dotazům o pěstování lilí. V dalších dnech výstavy (sobota, neděle) se v poradně vystřídaly naše členky Božena Reisová, Jindra Halašová a Stáňa Skořepová.

Z Volyně jsem v minulosti vždy do Lysé n/L přivážel lilie svým autem a ani tentokrát tomu nebylo jinak. Ačkoliv tahle vzdálenost není zrovna krátká, přislíbil jsem po předchozí domluvě, že navíc udělám jednu zájízdku do Chotovin u Tábora na zahradu Jany Pošvecové a do Lysé na výstavu dovezu její lilie. Tak se i stalo a musím říci, že na zahradě plné kvetoucích lilí bylo vskutku z čeho vybírat... Spolu jsme naplnili tři vědra krásně rozkvetlých lilí, žel paní Jana se mnou do Lysé jet nemohla... Nyní trochu předběhnu čas, a tak se hned můžeme ocitnout v pátečním podvečeru. Při cestě zpět z výstavy (tentokrát už s přítelem Šrůtkou) jsme se totiž zastavili u paní Jany na zahradě. Po srdečném uvítání a pohoštění jsme měli možnost prohlédnout si její liliovou zahradu ještě detailněji. Nejdéle jsme se zdrželi u záhonů s trubkovitými semenáči čínských hybridů, jejichž barevná variabilita byla úchvatná od světlých pastelových tónů až po syté purpurově hnědé barvy, z nichž jsme měli dovoleno vzít si pyl. Mne ještě zaujala mohutně rostoucí a krásně vybarvená odrůda asijského hybridu 'Janis', jejíž jednu lodyhu jsem předtím vezl do Lysé, kde získala v soutěži 1. místo. Druhá lodyha této odrůdy stále zářila na zahradě.

Vraťme se ale zpět na výstavu. K naší práci v poradně bych řekl, že nynější konfigurace a označení poradních buněk je mnohem lepší, než tomu bývalo před lety. Návštěvníci jasně vidí, že se v naší poradně mají ptát na lilie, a v jiných poradnách rozmístěných opodál na další květiny. Dříve nám lidé do poradny přinášeli různé lístečky, větvičky, plody a jiné rostlinky (často pocházely i odněkud z ciziny) napadené chorobami a ptali se na kdeco, co vůbec nesouviselo s lillemi, a tak bylo přetěžko na to odpovídat. Vzpomínám si, že si tenkrát přítel docent Šrůtka vždy do poradny brával štos knih, aby mohl k takovým dotazům zaujmout vůbec nějaké stanovisko. Přestože nynější konzultace s návštěvníky jsou víceméně jen o lilích, místy šlo o poradní záchvat či maraton, kdy se nám v poradně seskupilo najednou třeba 10 lidí. Není divu, že převažovaly dotazy na škůdce a strasti pěstování, přesto veškeré pozitivum vyznívalo jasně pro lilie, které většina návštěvníků už na svých zahrádkách pěstuje, a upřímně se nám přiznávali, že lilie milují.

Mohu potvrdit, že se na výstavě pořád něco dělo. Ve čtvrtek dopoledne jsme zhlédli slavnostní zahájení výstavy, které proběhlo přímo v centru expozice mezi květinami. I v pátek jsme měli štěstí, že kousek od našeho poradního stánku probíhala floristická soutěž v aranžování kytic, takže jsme mohli obdivovat fortel soutěžících ve třech kategoriích žáci, junioři, senioři. Jednou z nejmladších soutěžících v kategorii žáci byla čtrnáctiletá Bára Lichnovská z Opavy, jejíž dílo s naaranžovanou lilií se nám líbilo, a kterou představujeme na snímku i čtenářům Liliáře.

K vlastní expozici lilií lze uvést, že bylo vystaveno 130 váz s liliemi od pěstitelů z naší organizace. Firma Lukon Glads vystavila 11 váz s liliemi a denívkami a firma Lukon Bulbs 8 váz s liliemi porůznu rozmístěných po výstavě.

Našich 9 liliářů (dle abecedy) vystavilo mimo jiných tyto odrůdy:

Jan Butora ('Chianti', 'Purple Reign'), Vladimíra Čadská ('Lankon'), Jindra Halašová ('Dolce Gabbana', 'Navona', 'Pink Perfection'), Jiří Hloušek ('Begaglocke', 'Eliščin Favorit', 'Tomík'), Jiří Kovář ('Jarmilka', 'Pearl Caroline', 'Valčík'), Vratislav Novák ('Bílá Růže', 'Pretty Woman'), Jana Pošvecová ('Janis', 'Mandarinka'), Božena Reisová ('Flachs Point', 'Rosselas Dream'), Stanislava Skořepová ('Evina', 'Lady Alice').

Vyhodnocení lilií následuje.

Hodnocení lilií na výstavě Květy 2015 v Lysé nad Labem

Asijské hybridy (název odrůdy, vystavovatel).

1. Janis (J. Pošvecová)
2. Pearl Caroline (J. Kovář)
3. Landini (V. Novák)

Trubkovité hybridy

1. African Queen (J. Halašová)
2. čínský hybr. růž. bílý (V. Novák)
3. Vla hnědý sem. (J. Pošvecová)

LA-hybridy

1. Royal Present (J. Kovář)
2. Longicanda (J. Hloušek)
3. Suncrest (J. Halašová)

Ploché a turbanovité hybridy

1. Večerní Záře (J. Hloušek)
2. Marilyn (J. Hloušek)
3. Dzeltenais Starkis (V. Novák)

Orienpety

1. Dolce Gabbana (J. Halašová)
2. Silk Road semenáč (J. Hloušek)
3. Flashpoint (B. Reisová)

Hodnocení provedl dne 9. 7. 2015

doc. Ing. Petr Šrůtka, Ph.D.

Výstava lilií v Rajhradě u Brna

Ing. Miroslav Bartoš, Čebín

Ani jsme se nenadáli a již uplynul další rok a opět máme začátek měsíce července, se kterým je spojena tradiční výstava lilií specializované základní

organizace Brno LILIUM. Letošní výstava se opět uskutečnila v prostorách benediktinského kláštera v Rajhradě u Brna ve dnech 4. až 12. července 2015. Příprava výstavy začala v pátek dne 3. července 2015. Již od 8:00 hodiny ranní se začali před areálem kláštera sjíždět přátelé liliáři se svými výpěstky určenými pro výstavu. Poté jsme se přesunuli dovnitř kláštera a začala příprava a úprava výstavních prostor a příprava expozic jednotlivých vystavovatelů. Protože ve srovnání s předešlými výstavami se nás sešlo mnohem více, tak práce šla rychle od ruky a zhruba v 16:00 hod. byla výstava připravena. Chtěl bych touto cestou všem, kteří se na přípravě výstavy podíleli, moc poděkovat.

Výstava byla otevřena a její slavnostní zahájení se uskutečnilo v sobotu dne 4. července 2015 v 9:00 hod. Výstavy se zúčastnilo celkem 13 vystavovatelů, což je opět více než v minulých letech, kteří přivezli celkem 475 lodyh lilií. Jmenovitě se výstavy zúčastnili tyto vystavovatelé: př. Tlach (37 lodyh, z toho 8 do soutěže), př. Ing. Jošt (64 lodyh), př. Taraba (25 lodyh), př. Fridrich (24 lodyh), př. Klement (111 lodyh, z toho 4 do soutěže, 57 na aranžmá), př. Macháček (22 lodyh), př. Braun (29 lodyh, z toho 4 do soutěže), př. Ing. Seidl (17 lodyh, z toho 6 do soutěže), př. Janíček (40 lodyh, z toho 4 do soutěže), př. Chlebiš (7 lodyh, z toho 4 do soutěže), př. Dvořáková (7 lodyh), př. Škoda (16 lodyh, z toho 4 do soutěže) a př. Ing. Bartoš (76 lodyh, z toho 1 do soutěže, 25 na aranžmá). Všem zúčastněným vystavujícím bych chtěl touto cestou poděkovat.

Dále bylo na výstavě předvedeno 22 aranžmá z lilií, která na místě zhotovili přátelé ze specializované základní organizace ČZS LILIE Hodonín. Aranžmá vytvořili tyto přátelé z Hodonína: př. Marie Krejčířová, př. Marie Belková a př. Josef Belko. Většinu lodyh lilií pro tato aranžmá poskytl př. Jan Klement. Chtěl bych jim touto cestou moc poděkovat. Opravdu se bylo na co dívat. Ve vstupní chodbě k výstavnímu sálu vytvořili př. Miroslav Šibor a př. Květoslava Bartošová 8 velkých aranžmá z lilií, která byla rovněž překrásná. Soutěžní exponáty byly vyhodnoceny komisí v pátek 3. července 2015 po 16:00 hod., slavnostní předání diplomů úspěšným vystavovatelům se uskutečnilo na setkání vystavovatelů v sobotu 4. července 2015 v 17:00 hod. v Klášterní taverně. Výsledky soutěže jsou předmětem samostatného článku.

Závěrem je možno hodnotit, že letošní výstava v Rajhradě byla velmi úspěšná, což dokazují i ohlasy návštěvníků.

Výsledky hodnocení lilií při výstavě v Rajhradě u Brna

Soutěž při výstavě lilií v Rajhradě u Brna byla hodnotící komisí vyhodnocena dne 3. července 2015. Vystavovatelé, kteří se soutěže zúčastnili, získali tato ocenění:

Odrůdy Ia žluté – oranžové:

1. cena Sundew (Miloslav Tlach)
2. cena Lava Falls (Miloslav Tlach)
3. cena Rusalka (Ing. Zdeněk Seidl)

Odrůdy Ib červené – oranžové:

1. cena Ladislao Sedlaro (Ing. Z. Seidl)
2. cena Pearl Stacey (Ing. Z. Seidl)
3. cena Ohnivý Fenix (Luboš Škoda)

Odrůdy Ic červené:

1. cena Gavota (Luboš Škoda)
2. cena Eurydike Josef Chlebiš
3. cena Rosemary North (Jan Klement)

Odrůdy LA červené – žluté:

1. cena Red Alert (Jan Klement)
2. cena Yellow Alert (Svat. Janíček)
3. cena Alladin's Dazzle (Jan Klement)

Odrůdy aurelian hybridy:

čestné uznání Pink Perfection (Luboš Škoda); čestné uznání Orange Planet (Svatopluk Janíček)

Mimořádné ceny:

Cenu SZO ČZS MARTAGON Praha za nejlepší vystavený aurelian hybrid získal př. Svatopluk Janíček za novošlechtění Aurelian hybrid.

Putovní cenu SZO ČZS LILIUM Brno pro nejúspěšnějšího vystavovatele získal př. Miloslav Tlach.

Hodnotící komise: Miloslav Tlach (předseda), Jan Klement, Svatopluk Janíček, Luboš Škoda.

Novošlechtění Ia žluté – oranžové:

1. cena Nš-14/09 (Miloslav Tlach)
2. cena Ch 2/06 (Josef Chlebiš)
3. cena Se-9/91/801 (Ing. Z. Seidl)

Novošlechtění aurelian hybridy:

1. cena Aurelian hybrid (S. Janíček)
2. cena Nš 44/02 (Miloslav Tlach)
3. cena Nš 129/88 (Miloslav Tlach)

Odrůdy mezisekční:

1. cena Evina (Ing. Miroslav Bartoš)
2. cena Tiger Babies (Ing. Z. Seidl)
3. cena Český Krystal (Josef Chlebiš)
3. cena Frankenmödel (Josef Chlebiš)

Výstava lilí v Hodoníně roku 2015

Jan Klement

Letošní rok (2015) byl pro pěstitele čehokoliv, tedy i lilí, velmi nepříznivý. S obavami jsme sledovali v horkých dnech růst a nakvétání našich rostlin. Vysoké teploty působí na vegetaci stejně nepříznivě jako teploty nízké a zpomalují růst. Při nemožnosti závlivky je obdivuhodné, co všechno lilie vydrží. Přes všechny problémy nakonec lilie přece jenom vykvetly, takže i v Hodoníně se bylo na co dívat. Navzdory jarním obavám výstava zájemce o krásu lilí neklamala.

Výstava se konala ve dnech 16. 7. – 18. 7. 2015 v prostorách MěÚ Hodonín v ulici Horní valy. Zúčastnilo se 9 vystavovatelů, kteří dodali 150 lodyh v odrůdách, a 6 aranžérek, které vytvořily 90 krásných aranží. Asijských hybridů bylo vzhledem k pokročilému termínu málo. Aureliány a OT-hybridy byly opravdu výstavní a krásně provoněly celou budovu. Tropická vedra zavinila menší návštěvnost, ale spokojenost těch, kteří přišli, byla vysoká.

Účastí členů LILIUM Brno na výstavě v Hodoníně a dovozem květů na aranžování jsme trochu splatili náš dluh za pomoc aranžérek z Hodonína při přípravě naší výstavy v Rajhradě. Myslím, že tato vzájemná spolupráce našich organizací je velmi dobrá a že bude pokračovat i v dalších letech.

Galerie liliářů – Josef Basík

S Josefem Basíkem jako dlouholetým členem SZO MARTAGON se setkáváme na klubových schůzkách, na výstavách, ale jako s profesionálem též v jeho zahradnictví či na internetových stránkách. Pokusíme se v dnešním našem rozhovoru dozvědět se více o jeho zálibách i o profesionální kariéře.

Než začneme hovořit o současnosti a letech nedávných - mohl byste si trochu zavzpomínat na své dětství a mládí?

Mládí jsem strávil v malé jihočeské vesničce Kloužovice, odkud pocházejí všichni Basíci z republiky. Bydleli jsme na hospodě, a tak už od mala jsem chodil mezi štamgasty. Samozřejmě ne na pivo, ale na svítivou růžovou malinovku. Měli jsme i hospodářství a záhumenku, a tak kromě klukovských vesnických her jsem se musel zapojovat do práce, třeba sušit seno pro krávu nebo stloukávat domácí máslo. Na malé zahrádce jsem rád pěstoval tehdy hlavně zeleninu do kuchyně. Vaření byla totiž další moje záliba a také kreslení. A tak když jsem se v patnácti rozhodoval, zda jít na zahradníka nebo kuchaře, zvítězila třetí záliba a šel jsem do Prahy studovat grafickou průmyslovku.

Všechny uvedené zájmy mi připadají zajímavé, i když hodně odlišné. Zaujalo mne vaše rozhodnutí jít studovat grafiku. Zabýváte se kreslením ještě dnes a kreslíte nebo malujete i květiny?

Prakticky již vůbec. Kresba či malba vyžaduje dost času a klidu a ten se v každodenním shonu nenajde. Maximálně přes vánoční svátky něco málo namaluji jako dárek, anebo si rád zajdu do některé galerie.

A připojme obvyklou otázku – jak jste se dostal k lilím?

Když jsem poznal svou životní partnerku Elišku, budoucí tchán se chlubil na své předzahrádce lilí královskou. I mne se zalíbila nejen její pronikavá vůně a říkal jsem si, že jich vypěstuji víc a lepší. Už to bude 35 let, když jsem začal na zmíněné zahrádce v Kloužovicích. Tam byl hned vedle potok, a tak mi lilie ničili hryzci. Pracně jsem záhon lilí ohraničoval do hloubky králíkářským pletivem. Počet lilí jsem ale každým rokem zvyšoval.

Zabýváte se jejich pěstováním anebo též množením a šlechtěním?

Bohužel nyní sám množím jen málo a už vůbec nešlechtím. Dříve mne křížení hodně bavilo. Zabýval jsem se hlavně asijskými hybridy s „brushmarkem“.

Na výstavách se vaše exponáty vyznačují estetickou dokonalostí a zdravím. V čem tkví tajemství vašeho pěstování?

Zdání klame. Zdá se mi, že čím lilie déle pěstuji, tím hůře mi rostou. Bojuji hlavně s těžkou půdou, která se sléhává a za dva až tři roky lilie odchází. A také s botrytidou, která letos vlivem extrémně teplého a suchého počasí našťastí téměř nebyla.

V zahraničí je běžné, že do výstavních soutěží jsou přijímány pouze lodyhy bez aranžérských přídavků. Nemáte dojem, že u nás pořádané výstavy, a je jich každým rokem víc a víc, se stávají spíše akcemi pro laickou veřejnost než místem pro porovnání pěstitelského umu vystavovatelů?

Nevadí mi na výstavách aranžérské přizdobení květů lilií. Nesmí však převládat a odpoutávat pozornost. Každopádně je pro běžné diváky působivější. To myslím v případě, že se vystavuje jedna nebo dvě lodyhy ve váze. Máte-li vázu plnou tří a více bohatě nakvetlých lodyh, efekt je sám zaručen.

V posledních deseti, patnácti letech je trh přesycen stále novými odrůdami, které jsou většinou skutečně krásné. Komerční zaměření na řezané lodyhy však zatlačilo do pozadí odrůdy, které vydrží na zahradě déle než tři roky. Máte na své zahradě ještě některé z oněch dřívějších „trvalek“?

Bohužel zákon trhu nutí hlavně šlechtit a nabízet hlavně řezové odrůdy pro celoroční rychlení ve sklenicích. S odolnými odrůdami pro běžné zahrádkáře se nepočítá. Já sám už žádnou lilii ze začátků nemám. Je to však tím, že když jsem je začal víc pěstovat a prodávat, různě jsem každoročně stěhoval záhony a nehodilo se mi je nechávat na jednom místě více let. Z odrůdových „držáků“ si pamatuji na 'Nutmegger', dále 'Black Beauty' a nyní mám již několik let 'Friso'.

Jak vidíte vy lilie dřív a dnes?

Dříve lidé znali pomalu je tu kostelní *Lilium candidum* a všechny ostatní jim připadaly neskutečně exotické. Nyní jsou barevné odrůdy tak rozšířené, že je pokládají takřka za běžnou ytku.

Po mnoha letech s lilii jsou pro vás lilie stále ještě zálibou anebo se staly především předmětem podnikání?

Bez lásky k lilii a ostatním květinám by bylo podnikání s nimi jen utrpením. Takže i přes to časté časové a pracovní vypětí stále ještě něco zůstává. Fakt ale je, že bych se rád vrátil do těch časů, kdy jsem chodil v pohodě se štětečkem mezi květy a snažil se cosi nového vyšlechtit.

Jak jste začal s podnikáním? Ze zahradnictví ve více méně rodinných rozměrech jste vybudoval firmu se skleníky, prodejnou a dnes i s kamenným obchodem. Jaké to bylo?

Podnikat jsem začal hned po revoluci, když se naskytla příležitost a práce obalového technika ve fabrice mne už nebavila. Začátky byly krušné. Nebyly žádné prostředky, a abych uživil rodinu, musel jsem v zimě jít na brigádu. Objednávky jsme s manželkou vyřizovali několik let z garáže, než jsme se zmohli postavit provozovnu.

Co plánujete do budoucna? Myslím tím například i otázku rozšiřování sortimentu, poskytování různých služeb a podobně.

Velké plány upřímně řečeno nemám. Sortiment se snažím držet již několik let podobný. Samozřejmě každým rokem se musí nabízet něco nového.

Máte ve své rodině pokračovatele v podnikání? A v zájmu o lilie?

Bohužel nemám. Mám dvě dcery, ale ty mají jiné zájmy. Mladší sice vystudovala přírodovědnou fakultu, ale obor genetika je příliš vědecký a od těžké práce zahradníka vzdálený. Tak snad až některé vnouče?

Dovoluje vám pracovní vytížení mít ještě nějakého jiného koníčka než lilie?

Koníčků by bylo spousta. Jen ten čas často chybí. Je to veškerá kultura, hlavně výtvarné umění a divadlo, společenský tanec. Ze sportů v zimě lyžování a v létě jízda na kole. Dále zmíněné vaření. Prošel jsem třeba i sýrařským kurzem a dokážu v domácích podmínkách vyrobit téměř všechny druhy sýrů.

Trochu o MARTAGONU. Po určité stagnaci počátkem 90. let, která byla typická pro většinu zájmových organizací našeho typu, došlo ke zřetelné renesanci. Nezdá se vám však, že jsme poněkud uzavřeni do sebe?

Myslím, že MARTAGON se dlouho a dobře drží na nohou. Zvýšený počet výstav a aktivita současného předsedy tomu napomáhá. Trochu mi vadí separace moravských liliářů a vytvoření další liliářské organizace se mi zdá zbytečné.

Měl byste představu o tom, co by se mohlo v činnosti MARTAGONU zlepšit?

Možná trochu více dát o sobě vědět. Snažit se víc prezentovat činnost MARTAGONU a vůbec pěstování lilí na nejrůznějších akcích. Třeba se dostat do televize do některého z pořadů o zahradě. Najít někoho, kdo bude dělat reklamu lilím tak, jak to činil téměř každý rok pan Tyle u Přemka Podlahy.

Děkuji panu Basíkovi za jeho zajímavé odpovědi, ze kterých jsem se já, a věřím, že i všichni další čtenáři, dozvěděli hodně o jeho soukromém i profesionálním životě. Přejme mu hodně sil a optimismu v jeho konání a necht' mu některá z dcer povíne vnoučka, který od něj převezme liliářskou štafetu.

S panem Josefem Basíkem hovořil v roce 2015 Václav Vinčálek.

Výsev lilí do živého rašeliníku

Jiří Svoboda

Tento způsob jsem zvolil před lety, když jsem s výsevy začínal a nedařily se mi. Vezměme to ale po pořádku: proč vysévat lilie? Já osobně vidím dva zásadní důvody. Za prvé proto, aby byly zdravé. Semeny se totiž přenáší naprosté minimum chorob a semena lze dezinfikovat, což by zelené rostliny nepřežily. Druhý důvod je šlechtitelský: mám nějaký záměr, něco se mi líbí nebo sleduji nějakou vlastnost rodičů. Proto křížím, a pak vysévám.

No a nyní otázka proč do rašeliníku, a ještě k tomu do živého? To je zajímavá otázka, na kterou mě před mnoha lety přivedl př. Ing. Miroslav Štverák. Do té doby jsem se snažil dát klíčovím semenům maximum živin, tj. kompost, humus nebo různé rašelinové substráty. Velmi často však v takovém prostředí začaly bujet plísňe a já o své výsevy přišel. Až na jeho radu jsem to

zkusil s rašeliníkem a byl jsem mile překvapen. Živý rašeliník je zvyklý růst v prostředí velmi chudém na živiny, takže je vlastně „hladový“. Dokáže využít i živiny přítomné v nepatrných koncentracích, takže běžné rostlinné patogeny nemají vedle něj z čeho žít. Rašeliník se běžně vyskytuje v mokřinách jehličnatých lesů. Dnes už si ho беру výlučně doma z terária s masožravkami, kde se přemnožuje. Rašeliník si nadrobno nastříhám, aby tolik nerostl. Semena lilí jsou pro první měsíce života vybavena dostatečnou zásobou živin, takže jim jejich nedostatek v okolí nevadí. Mnohokrát jsem pozoroval, že pokud je některé semeno infikované např. plísní, tak zplesniví, ale plíseň se v živém rašeliníku dál nešíří. To je důležité pro přežití ostatních semen.

Pro výsevy používám známý výsevní postup, který jsem mnohokrát slyšel např. od př. doc. Karla Vereše. Nejprve vyberu semena se zřetelným zárodkem klíčku. Potom z nich jednu polovinu uschovám do mrazničky pro případ nehody třeba i při pozdějším pěstování na záhonu. Druhou polovinu vsypu do vhodné lahvičky a dezinfikuji růžovým roztokem hypermanganu (KMnO_4 ; běžně k dostání v lékárně) po dobu asi půl dne za občasného protřepání. Pak hypermanganový roztok sliju a semena máčím 1–2 týdny v měkké vodě, abych z nich vyplavil inhibitory klíčení. Vodu občas promíchám a také vyměním, když pozoruji, že se barví výluhem semen do hněda. Když už se voda nebarví, semena sliju přes sítko a nechám pro výsev lehce oschnout. K tomu si připravím ZIP-sáček lehce naplněný rašeliníkem, který je vlhký, ale ne mokrá. Nesmí z něj kapat voda. Do sáčku na povrch rašeliníku pinzetou umístím jednotlivá semena tak, aby se nepřekrývala. Sáček pak umístím na 3 měsíce do místnosti, kde je teplota asi 20°C. Nedávám ho na slunce; tam by se přehříval. Volím světlé místo např. na skříni, kde nepřekáží. Už po jednom měsíci začínají klíčit první semena (viz obr. 1 a 2 na zadní straně obálky). Pokud se jedná o hypogeické klíčení, ze semen rostou pouze kořínky, na kterých se tvoří drobné cibulky (obr. 1). Pokud semena klíčí epigeicky, rostou hned první lístky (obr. 2). Hypogeicky klíčící lilie potřebují po teplé periodě ochlazení. Proto je přenesu na další 3 měsíce do chladničky (asi 5 °C). Při tom zkontroluji, zda nevysychají. Pokud potřebují zalít, do sáčku kápnu pár kapek vody, nejlépe destilované. Obě periody lze mírně zkrátit, ale na méně než 2 měsíce to nikdy nedělám. Mezi obě periody lze vložit 1–2 týdny přechodové fáze, kdy klíčící semena umístím do střední teploty 10–15 °C třeba na předsíň. Chladovou periodu lze také prodloužit např. přes zimu, když je to třeba kvůli nedostatku světla.

Po ochlazení jsou hypogeicky klíčící lilie připraveny k přesazení do substrátu (epigeicky klíčící byly připraveny už po teplé periodě). K tomu používám směs písku a rašelinového substrátu, nejlépe obohaceného biohumusem, v poměru 1 : 1–2. Mám zkušenost, že: „Lépe je hnojit lilie rostoucí v písku než léčit lilie rostoucí v hnoji.“ Namíchaným substrátem naplním do ½ široké kelímky (např. od pomazánek). Na něj opatrně položím prokořeněný rašeliník s klíčícími liliemi a mírně zasypu pískem. Vyjmutí ze ZIP-sáčku provádím jeho rozstříhnutím. Přesazené rostlinky lehce zaliju a

kelímky uzavřu čirou potravinářskou fólií, kterou po obvodu zachytím gumičkou. Shora ve folii vytvořím větší jehlou pár otvorů. Kelímky umístím do polostínu; přímé slunce by je spálilo. Jakmile se rostoucí lístečky opřou o folii, gumičku odstraním a nechám listy pomalu nadzvedávat folii. Při okamžitém sejmutí folie hrozí uschnutí listů, protože jsou zvyklé na téměř 100% vzdušnou vlhkost. Teprve po tom, když listy pěkně rostou, přikročím k přihnojování. Používám slabý roztok (0,1%) kombinovaného listového hnojiva (např. Vegaflor) jednou za 2 týdny. Když rostliny po pár měsících zesílí, jsou připraveny k přesazení na venkovní záhon nebo do truhlíku. Jako venkovní substrát se mi osvědčila směs písku, rašelinového substrátu a drobných uhlíků z ohniště (dřevěné uhlí) namíchaná zhruba ze stejných dílů. Po výsadbě následuje pravidelná péče o silící rostliny a po pár letech neopakovatelná radost z prvních květů. Pokud se nejedná o výsev botanických lilií, potomstvo se rozštěpí do několika variant, jako tomu bylo např. u semenáčků orientálních hybridů – viz obrázek na 3. straně obálky.

Přeji všem hodně úspěchů s vlastními výsevy a vytrvalost nenechat se odradit prvním neúspěchem.

Pochybnost?

Vladimír Pernica

(Poznámka red.: níže uvedený příspěvek př. V. Pernici, který je dlouholetým členem MARTAGONU, jsme obdrželi velmi těsně před uzavěrkou tohoto Liliáře i s jeho žádostí o zveřejnění v č. 1/2016.

Pernicův článek Mít, či nemít?, byl uveřejněn ve zpravodaji Liliář č. 2/2014. Článek dr. P. Hoška s názvem Několik poznámek k článku V. Pernici byl uveřejněn v Liliáři č. 3/2014.)

Tato pochybnost byla vyslovena v úplnosti MVDr. Petrem Hoškem k předjarnímu šupinování a mému uveřejněnému příspěvku Mít, či nemít? Reaguji na toto zpochybnění a má reakce je dána nejen všeobecným zájmem o květiny, ale i vědomím, že právě tento předjarní termín šupinování lilií je velmi vhodný. Uvedený článek byl především podložen mou vlastní zkušeností s šupinováním v tuto dobu, tedy v předjaří. Šupinování byla úspěšná.

Dovolávání se př. MVDr. Hoška na práci Ing. Václava Jošta starou asi čtyřicet let je značně vágní. Ona práce podle informace neuvádí jen jediný termín šupinování, ale termíny tři, tj. od doby květu asi v měsíčních odstupech, tudíž i termín raně podzimní. V době psaní téhle práce ještě předjarní prodej lilií nebyl praktikován.

Dr. Hošek se vyjadřuje k moření šupin slovy (citace): „...propírá-li pod tekoucí vodou, není mi jasné, proč pak používat fungicid?“ A zde mám dotaz já: „Je snad voda (H₂O) fungicid? Co prevence?“

Při šupinování si dělám poznámky k času i úspěšnosti. Takto jsem došel k závěru, že při šupinování v předjarním času probíhá inkubace rychleji... Z nutnosti jsem šupinoval pozdně získané lilie až počátkem května a inkubované šupiny sázel bez předchozího chlazení a cibulíčky rostly dobře. Zřejmě to byl dopad předchozího chlazení (lépe „zmrznutí“) cibulí... Pan dr. Hošek v dopisu, který mám založen, připouští v této věci možnost chlazení inkubovaných šupin vypustit...

Přátelé, děkuji za pozornost a chci věřit, že zajímavé nové lilie nabízené v předjaří nebudou rychle mizet.

Nabídka semen lilií pro záilkovou burzu v roce 2016

Pavel Petrlík

Semena jsou ze sklizně r. 2015. Cena za porci (cca 20 ks podle obtížnosti a vzácnosti křížení) činí 7,- Kč. K ceně se připočítává poštovné. Objednávku zašlete ihned, nejpozději do 10 dnů po obdržení Liliáře na adresu: Pavel Petrlík, Verněřov 205, 352 01 Aš. Možná též objednat e-mailem: petrlikapavel205@seznam.cz.

V objednávce uveďte, zda si semena vyzvednete na jarní členské schůzi. Ušetříte na poštovném. Dodavatelé, kteří do burzy přispěli, mají při odběru semen přednost, potom ostatní členové MARTAGONU, a protože se nabídka zveřejňuje i na internetových stránkách MARTAGONU, teprve potom ostatní nečlenové dle pořadí došlých objednávek. Ještě je třeba upozornit, že některá křížení mohou být po jedné porci, či mohou být přebíraná, proto je dobré napsat i náhradní křížení.

Martagon hybridy:

- 201 - Pink Morning O. P. - Pe,
- 202 - Bronze Medailon O. P. - Pe,
- 203 - Peppard Gold O. P. - Pe,
- 204 - Slate Clone O. P. - Pe,
- 205 – semenáč z East of Eden (tmavý) - O. P. - No,
- 206 - Vyšebrodské Tajemství O. P.- No,
- 207 - Bronze Medailon O.P. - No,
- 208 - sem. sourozenec Lužnice (podobný) O. P. - No,
- 209 - sem. sourozenec Nežárky (podobný) O. P. - No,
- 210 - Rožmberk O. P. - No,
- 211 - Závist (sourozenec Památky) O. P. - No,
- 212 - Claude Shride O. P. - No,
- 213 - Nicotine O. P. - No,

čínské hybridy:

- 601 - Elegan x směs pylů - No,
- 602 - Ekrans (bílopestrá tr.) x Lila Goldstern (Tropical Isle x Midnight) - Gi,
- 603 - (or. tr. x or. tr.) x (aurel. x červ. tr.) - Šu,
- 604 - (Golden Angel x 4n aurel.) x (Line Green aur. 4x4) Ryirube - Šu,
- 605 - (Golden Splendor x African Queen) x (aurel. x červ. tr.) - Šu,
- 606 - aurel. PBZ-2 x TTBlack Dragon - Šu,
- 607 - (Golden Splendor x Zigeunerbraut) x (aurel. x červ. tr.) - Šu,

608 - aurel. PBZ-1 x Two Piccottee 4x4 - Šu,
 609 - Red Brown Ryrube x Line Green aurel. 4 x 4 Ryrube - Šu,
 610 - Red Brown Ryrube x Apricot Canterbury 4x4 - Šu,
 611 - Red Brown Ryrube x ? - kontr. opyl. - Šu,
 612 - Two Piccottee 4 x 4 x Red Brown Ryrube - Šu,
 614 - (Golden Angel x 4n aurel.) x (Two Piccottee 4x4) - Šu,
 615 - (Yellow tr. x Yellow tr.) x Line Green aurel. 4x4 Ryrube - Šu,
 616 - (aurel. x růž. tr.) x Red Brown Ryrube - Šu,
 617 - (aurel x růž. tr.) x Two Piccottee 4x4 - Šu,
 618 - aurel PBZ-4 x (Yellow x Yellow tr.) - Šu,
 620 - aur. PBZ-25 x Line Grien aur. 4x4 Ryrube - Šu,
 621 - aurel. PBZ-25 x TT Black Dragon - Šu,
 622 - (Tribun x Louis XIV) x 132-08) x (L. henryi x 138-08) - Šu,
 623 - (žl. tr. x červ. tr.) x (aur. x or. tr.) - Šu,
 624 - (Golden Angel x aur. 4n) x (Yell. tr. x Yell. tr.) - Šu,
 625 - aur. PBZ-2 x Two Piccottee 4x4 - Šu,
 626 - aur. PBZ-33 x (žl. tr. x červ. tr.) - Šu,
 629 - (Severka x 50-05) x (L. henryi x 132-08) - Šu,
 631 - (Lady Alice x Beatiful of Victoria) x (L. henryi x 132-8) - Šu,
 632 - (Severka x 132-08) x (L. henryi x 132-8) x Gold Eagle) - Šu,
 634 - (Yell. tr. x Yell. tr.) x (Golden Angel x 4n aurel.) - Šu,
 635 - (African Queen x or. tr.) x (Golden Angel x 4n aurel.) - Šu,
 636 - (Louis XIV x 17-06) x (Amazonka x Gold Eagle) - Šu,
 637 - (L.henryi x 17-06) x (Amazonka x Gold Eagle) - Šu,
 638 - (Tribun x Louis XIV) x (Severka x 132-08) - Šu,
 639 - aur. PBZ-4 x Line Green aur. 4x4 Ryrube - Šu,
 640 - (L. henryi x 5-03) x (Amazonka x Gold Eagle) - Šu,
 641 - číňanka x ((L.henryi x Bright Star) x Gold Eagle) - Šu,
 642 - (Severka x 50-5) x 132-08) x ((L.henryi x Bright Star) x Gold Eagle - Šu,
 643 - ((Severka x 50-05) x 132-8) x ((L.henryi x Bright Star) x Gold Eagle - Šu,
 644 - ((Severka x 50-05) x ((Bright Star x Buchlov) x Tribun) x 132-08) - Šu,
 645 - (Tribun x Louis XIV) x ((L. henryi x Bright Star) x Gold Eagle)) - Šu,
 646 - ((Bright Star x Buchlov) x (Tribun x Căcorka)) x ((Bright Star x Buchlov) x Tribun)) - Šu,
 647 - (Louis XIV x 17-06) x (L. henryi x Bright Star) x Gold Eagle - Šu,
 648 - ((Tribun x (L. henryi x Bright Star)) x (henryi x Bright Star) x Gold Eagle - Šu,
 649 - Erich Saling (blackheart) x Ekrans - Gi,
 650 - Cejs uz Sauli (tr. vzhůru) x nejl. tr. - Bi,
 651 - Zelta Saksafons x nejl. tr. - Bi,
 652 - Červánek x Pink Perf. - Hl,
 653 - 12-2 O. P. - 6a oranž. - Hl,
 654 - Lila Favorit x Pink Perf. - Hl,
 655 - 4WAY bílá x Pink Perf. - Hl,
 656 - 25-2 žlutá, růž. lem - F2 - Hl,
 657 - Sára 6d O. P. - Hl,
 658 - Skořice - F2 - Hl,

659 - 11-04 6a-4n x směs pylů 4n - Hl,
660 - 53-08-6ab - oranž.žl. O. P. - Hl,
661 - (Golden Angel x 6a 4n bílý) F2 - Hl,
662 - 6a sv. růž. x Pink Perf. - Hl,
663 - 6a sytě oranž. O. P. - Hl,

OT-hybridy (orienpety)

801 - (Golden Angel x 4n aurel.) x (Regal Star x Gries 4n OT) - Šu,
802 - aur. PBZ-4 x (Regal Star x Gries 4n OT) - Šu,
803 - Two Piccotte 4x4 x (Regal Star x Gries 4n OT) - Šu,
804 - (African Queen x Anaconda) x (Regal Star x Gries 4n OT) - Šu,

botanické lilie:

901 - L. martagon - lokalita VH - Ho,
902 - L. martagon - lok. Detva-Pol'ana - Ba,
903 - L. martagon - lok. Roháče - Ba,
904 - L. martagon - lok. V. Tatry - Ba,
905 - L. regale O. P. - Di,

ostatní rostliny:

001 - Allium Victorialis - V. Fatra - Ba, **002** - Paeonia Tenuifolia - Ba,
003 - Eucomis autumnalis (chocholatice) - Ko, **004** - Eucomis zambesiaca - Ko,
005 - Eucomis Cherry Blossom - Ko, **006** - Eucomis Purple Prince - Ko.

Dodavatelé: Ba - S. Barta, Bi - E. Bite - z burzy ELG, Di - P. Dinges - z burzy ELG,
Gi - Dr. J. Giffei - z burzy ELG, Hl - Jiří Hloušek, Ho - Dr. P. Hošek, Ko - Jiří Kovář,
No - Vratislav Novák, Pe - Pavel Petrlík, Šu - Stanislav Šupita.

(Poznámka: č. 613, 619, 627, 628, 630, 633 = 0.)

Obsah Liliáře č. 1/2016

Str.

- 1 Slovo úvodem... *Jiří Kovář*
- 3 Pozvánka na jarní členskou schůzi MARTAGONU *Vratislav Novák*
- 4 Slovo matrikáře *Jiří Svoboda*
- 7 Z naší organizace: Informace o promítacím dnu. Krátce z výroční lednové schůze. Vyhodnocení naší fotosoutěže za rok 2015. *Vratislav Novák*
- 8 Letní výstava květin v Lysé nad Labem v roce 2015 *Jiří Kovář*
- 10 Výstava lilií v Rajhradě u Brna *Miroslav Bartoš*
- 12 Výstava lilií v Hodoníně roku 2015 *Jan Klement*
- 13 Galerie liliářů – Josef Basík *Václav Vinčálek*
- 15 Výsev lilií do živého rašeliníku *Jiří Svoboda*
- 17 Pochybnost? *Vladimír Pernica*
- 18 Nabídka semen lilií pro zásilkovou burzu v r. 2016 *Pavel Petrlík*

Josef Basík s liliemi

Kvetoucí výsev orientálních hybridů (foto J. Svoboda)

Cibulky hypogeicky klíčících lilií – obr. 1 (foto J. Svoboda)

První lístečky epigeicky klíčících lilií – obr. 2 (foto J. Svoboda)